

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

97 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
вищого державного навчального закладу України
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

15, 17, 22 лютого 2016 року

Чернівці – 2016

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 97 – її підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (Чернівці, 15,17,22 лютого 2016 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2016. – 404 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 97 – її підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (Чернівці, 15, 17, 22 лютого 2016 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція – професор, д.мед.н. Бойчук Т.М., професор, д.мед.н. Івашук О.І., доцент, к.мед.н. Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

доктор медичних наук, професор Кравченко О.В.

доктор медичних наук, професор Давиденко І.С.

доктор медичних наук, професор Дейнека С.Є.

доктор медичних наук, професор Денисенко О.І.

доктор медичних наук, професор Заморський І.І.

доктор медичних наук, професор Колоскова О.К.

доктор медичних наук, професор Коновчук В.М.

доктор медичних наук, професор Гринчук Ф.В.

доктор медичних наук, професор Слободян О.М.

доктор медичних наук, професор Тащук В.К.

доктор медичних наук, професор Ткачук С.С.

доктор медичних наук, професор Тодоріко Л.Д.

ISBN 978-966-697-627-0

© Буковинський державний медичний
університет, 2016

to limit its nuclear program, in response the international community recognize Iran's right to use nuclear energy for peaceful purposes, and after the expiration will consider the possibility of cancellation of UN sanctions.

This scenario can be extrapolated to international relations with Russia, because its economy is also energy-dependent from developed countries like Iranian one. After an armed invasion of the Crimea on March 3, 2013 was a significant devaluation of the ruble, and the Central Bank had to spend 11.6 billion dollars for its maintenance. Immediately international sanctions against Russia began to apply, aimed at ending the aggression of Russia against Ukraine. Their goal is to stop the funding, arming and supplying terrorists by Russia to the East of Ukraine.

International community had been imposing sanctions in stages. The first stage – limiting cooperation, was adopted on March 16, 2014. Subsequently EU has moved to the second stage – restrictions on the supply of certain types of technology. On July 16, 2014 the US imposed sanctions on the first key sectors of the Russian economy. The EU supported the third stage of sanctions on July 29, 2014.

As a result, Western sanctions against Russia related to the Ukrainian crisis, stopped its economic growth, paralyzed the flow of investment and can lead to economic isolation of Russia, told the IMF in its report for 2014.

Moreover, the sharp decline of the ruble according to other currencies during 2014 and the decline of the Russian economy led to a financial crisis. One of the factors contributing to the economic recession is that oil – Russian main export, has fallen in price by 50%. Beside, specialists include to the basic causes of the crisis not only the Russian intervention in Ukraine, which led to Western sanctions against Russian industry that block refinancing in global financial markets, but also inefficient and unreformed state of the Russian economy and contra-sanctions by Russian government, such as measures to limit food imports from the US and the EU, introduced in August 2014.

It is clear that sanctions imposed by the United States has more political consequences for Russia as US share in the structure of foreign trade and foreign investment in Russia is negligible. More effective are European sanctions, as the EU is a major foreign trade partner of Russia, consuming about 30% of gas and 50% of oil. In addition, the European Union is the main foreign investor in Russia. The share of its investment is 83%. Accordingly, if the EU limits trade with Russia, reduce investment and freeze Russian assets, it will have a significant negative impact on the economy.

As a result, such influential regional leaders like Russia and Iran will be held on the same trajectory of the global isolation and economic constraints that ultimately encourage them to respect the rules and principles of international law.

Пендерешка О.М.

ДОСЛІДЖЕННЯ Й ПОРІВНЯННЯ СТУПЕНЮ ВПЛИВОВСТІ ФАКУЛЬТАТИВНИХ ТА ІРРЕГУЛЯРНИХ ЧИННИКІВ ОСОБИСТІСНОГО Й ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ

*Кафедра психології та соціології
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Процес становлення особистості студента-медика відбувається шляхом неперервного на поступового накопичення кількісних та якісних психологічних новоутворень. Контекстом для цих процесів є не лише навчальний процес, а й супутні життєві події. Здобуття професійної кваліфікації під час навчання у вишому навчальному закладі передбачає, що студенти зазнають певних цілеспрямованих і передбачуваних навчально-виховних впливів. Проте не можна ігнорувати і так званих факультативних та іррегулярних чинників впливу на особистісний та професійний розвиток студента. Факультативні – це необов'язкові чинники, тобто ті події, переживання, впливи, поява яких не регламентована ані логікою професійного та особистісного розвитку, ані навчальним планом, ані іншими правилами, планами та вимогами. Прикладом факультативного чинника впливу може бути участь у роботі громадської організації, не представленої у навчальному закладі, реалізація себе у волонтерстві чи хобі за межами університету, отримання додаткової освіти, відвідування тренінгів, семінарів, лекцій за межами ВНЗ тощо.

Іррегулярні чинники – це випадкові, часто одноразові впливи, на зразок зустрічі з цікавою (авторитетною) особистістю, знайомства з кимось, під чий вплив потрапляєш, перегляду фільму, прочитання книжки, участі в певній ситуації (позитивного чи негативного забарвлення) тощо. Очевидно, що кожен із таких чинників суттєво впливає як на особистісний, так і на професійний розвиток студентів. Насамперед результатом таких впливів є життєвий досвід особистості. Події, учасником яких стає молода людина, творять її реальність і неминуче впливають на всі сфери життя. Деякі з них можуть виявитись травматичними, проте більшість із них сприяють дорослішанню, зрілості, додають впевненості.

Крім того, так формується ідентичність, з'являється усвідомлення власної цінності, автономності. З метою дослідити вплив непередбачуваних, ситуативних, часто випадкових подій на становлення й розвиток особистості студента було відібрано 50 лікарів-інтернів та клінічних ординаторів Буковинського державного медичного університету. Середній вік учасників – 25 років, 60% - жінки, 40% - чоловіки. На початковому етапі було проведено групову дискусію. Поділені на дві групи учасники обговорювали, що, на їхню думку, найбільше вплинуло на їхній розвиток впродовж навчання у ВНЗ.

Результати обговорення фіксувались, і в результаті ми отримали 2 узагальнених списки чинників впливу. Проаналізувавши їх після об'єднання з погляду частотності ми склали опитувальник, в якому пропонувалось проранжувати 10 факультативних та 10 іррегулярних чинників за важливістю (суб'єктивною) та реальним впливом на усвідомлення себе професіоналом, відчуття правильного вибору професії, мотивацію до

навчання, успішність, самопочуття тощо. Серед факультативних чинників найвищий ранг отримали: відвідування лекцій та семінарів фахової спрямованості за межами ВНЗ (10); робота паралельно з навчанням (зазвичай це медсестринська робота) (9); відвідування психологічних тренінгів, розвиваючих програм, психотерапевтичних груп та волонтерська діяльність, пов'язана з обраним фахом (7). Серед іррегулярних чинників найвищий ранг отримали відповідно: непередбачуваний випадок на роботі або під час проходження виробничої практики, пов'язаний з виконанням професійних обов'язків (10); зустріч з цікавою (авторитетною) людиною – представником лікарської професії (9); хвороба (власна або когось у найближчому оточенні та позитивна особиста ситуація (в сім'ї, колі найближчих друзів тощо), не пов'язана напряму з професією (7). Прикметно, що досить високий ранг отримали чинники, не пов'язані напряму з обраною лікарською професією, в обох групах: серед факультативних чинників – волонтерська діяльність, не пов'язана з обраним фахом та хобі й пов'язане з ним навчання та діяльність (6 та 5 відповідно); серед іррегулярних чинників - перегляд кінофільму (спектаклю, серіалу, документального фільму) та внутрішній поштовх, інсайт, особисті переживання, сновидіння, не пов'язані з конкретною ситуацією (6).

Сам характер досліджуваних чинників не дозволяє цілком об'єктивізувати отриману інформацію, всі оцінки є суб'єктивними і спираються винятково на думку та відчуття респондентів. Проте такий результат видається нам не менш цінним, оскільки наочно демонструє, наскільки множинними, різноманітними і мало передбачуваними є чинники, що впливають на розвиток особистості. Як виявилось ще в процесі групового обговорення, а згодом було відображено в результатах опитування, позитивний вплив на становлення особистості й професійний розвиток можуть мати й чинники, що їх у загальнолюдському контексті прийнято вважати негативними, - наприклад, хвороба (власна або когось із найближчого оточення), або непередбачуваний випадок на роботі (лікарська помилка, смерть пацієнта, об'єктивна неможливість допомоги, складний випадок, болісна реакція родичів тощо).

Найвищий ранг у випадку факультативних чинників отримали ті, що потребують активної позиції респондента. Лекції, семінари, групи психологічного тренінгу, а тим більше працевлаштування не «стаються», а повинні бути заплановані й реалізовані самим студентом. Це показує, що цінність життєвого досвіду на певному етапі закономірно усвідомлюється і особистість, що здатна на таке усвідомлення, починає робити конкретні кроки з метою його накопичення, сама забезпечуючи збільшення кількості впливів на себе, а отже збагачення й урізноманітнення свого досвіду. На певному етапі наявність різноманітного досвіду (навіть негативного) дозволяє почуватися впевненіше, відчувати свою приналежність до професії та кола фахівців.

Отже, факультативні та іррегулярні чинники впливу на особистісне та професійне становлення студентів під час навчання у ВНЗ мають не менший вплив та значення, аніж прогнозовані й передбачувані, регламентовані навчальним планом та рамками навчального процесу.

Потапова Л.Б.

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ

*Кафедра суспільних наук та українознавства
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Зміни, що відбуваються в сучасному світі вимагають переосмислення методологічних основ розвитку наук про людину. Сьогодні традиційні уявлення становлення особистості, розвитку інтелекту, творчого потенціалу збагачуються новими теоріями, концепціями моделями і вимагають розвитку фундаментальних основ науки. Базисною категорією для побудови парадигми процесу соціалізації особистості може стати категорія цінності, яка відноситься до загальнонаукових понять. Будучи одним із ключових понять суспільної думки, воно використовується у філософії, соціології, педагогіці для позначення об'єктів і явищ, їхніх властивостей, а також абстрактних ідей, що втілюють у собі моральні ідеали і виступаючих як еталон належного.

У сучасних гуманітарних науках (філософії і соціології) існують різні підходи і концепції, але загальний напрямок розвитку теорії цінностей позначено ствердженням пріоритету загальнолюдського і гуманістичного у контексті різних культур. В даний час, коли йде процес об'єднання людства у вирішенні глобальних проблем сучасності, теорія цінностей переживає своє відродження в зв'язку з новими соціальними, науково-технічними реальностями дійсності, оскільки все більшу роль у змісті світовідчуття, світогляду нових поколінь починають грати категорії миру, життя людини її особистого самоствердження. Тому, як ніколи відчувається необхідність міждисциплінарного синтезу знань про людину, що у свою чергу повинна спиратися на оновлену філософську картину світу, на загальнолюдські цінності.

Оскільки, філософсько-методологічний аспект проблеми формування цінностей особистості складається з розкриття сутності механізму інтеріоризації об'єктивних цінностей культури, причин і умов за яких об'єктивні цінності стають суб'єктивно значимими, стійкими життєвими орієнтирами особистості, то філософи стверджують, що наукова необхідність категорії цінності виникає тоді, коли постає питання про особистість і оточуючий її матеріальний і духовний світ, а ширше – про співвідношення діяльності суб'єкта і тих об'єктивних умов у яких він діє. Вирішуючи проблему «суб'єкт – об'єкт», можна йти від другого до першого і навпаки, від першого до другого. Якщо аналіз ведеться на основі діалектико-матеріалістичної методології, то рух від об'єкта до суб'єкта означає розгляд суб'єктивного як відображення об'єктивного, а як критерій правильності цього відображення виступає ступінь його відповідності відбитому.